

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izkromi ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt let. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrtstopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

## Iz Bosne in Hercegovine.

Dunaj 20. avgusta. Čete generala Szaparyja odbile so včeraj po daljšem boju napad vstašev na Doboj, pri kateri priliki je bil fml. Šmigoc lahko ranjen.

Poročilo fzm. Filipovića iz Sarajeva 19. avgusta pravi: Fml. Tegetthof bojeval se je 15. t. m. z vstaši, in ko jih je po dolgo trajajočem srditem boju nazaj vrgel, zasedel je 16. t. m. Visoko, kjer je našel veliko streliva in orožja. Zgubil je: 2 častnika, 80 mož ranjenih, 4 so mrtvi.

Po rekognosciranji 18. avgusta proti Sarajevu, napadli so naši v treh kolonah Sarajevo. Gosta megla pospeševala je napad teh kolon, katere so brez izgube dospele na njim odkazana mesta. Po večurnem boju s kanoni na grad, in ko so bili vstaši pri Kratinselu nazaj vrženi, in so ob 10 1/2 uri dopoludne hribski topovi na visočinah Debelega Brda prisilili, da so kanoni na gradu obmolnili, marširali so peški polki v trumah proti mestu, kjer se je vnel najgrozovitejši boj, kolikor si ga le more misliti. Iz vsake hiše, vsakega okna, vsake špranje streljalo se je na naše čete; celo ženske in ranjenci so se udeleževali boja. Boj je trajal do 2. ure popoldne. Nevrjetni prizori divjega fanatizma so se vršili.

Le dobrovoljnosti in disciplini naših čet se je zahvaliti, da mesto nij stvarno poškodovano, a nekatere hiše so zgorele. Zgube žalibog nijso neznatne. Po dokončanem boju in popolnem zasedenju mesta,

postavila se je na gradu mej vriskom čet cesarska zastava.

V Bosno in Hercegovino je šlo poslednje dni toliko vojaštva, da bode naša armada kmalu konec storila nepričakovanemu uporu fanatičnih mohamedancev. Glavni komandant Filipovič je, kakor nam ravno došli telegram naznanja, zasedel Sarajevo. Jovanovič je tudi dobil toliko podkrepljenj, da ne samo upornike v Hercegovini lahko ukroti, ampak se tudi na cesti proti Sarajevu naprej pomika. Szapary še stoji v Doboju, pa se gotovo te dni zopet začne naprej pomikati proti Tusli in Zvorniku. Ranjence prevažajo vedno iz bojišča nazaj, največ v Gradec in Ljubljano, pa tudi v Celovec, v Pešto itd. Za teško ranjene pa so vojni lazareti v tilu armade, zlasti v Vakufu, Banjaluki in v družih mestih.

Včeraj smo v izgled posneli iz „Pester Lloyd“ dopis, ki po svoje razpravlja, zakaj se je moral grof Szapary nazaj proti Doboju pomakniti. Kakor ta časopis, tako perfidno zvrčajo vsi drugi magjarski listi krivdo na višjega poveljnika barona Filipovića. Tega sumničijo, da je kriv podedov, ki so od dolnje Tusle do Doboja vrstoma padali na glavo grofa Szaparyja. Szapary je Magjar. — Krivda dogodkov pri Doboji ne zadeva niti Filipovića, niti se ne more s tem izgovarjati, ka so bili pri 20. diviziji le Magjari, „katerim oske hlače težijo marše po hribih,“ ker ta divizija nij le z Magjarov sestavljena; nego vir vsem onim neprijetnim dogodjajem iskati je v prvej vrsti v premalem številu vojakov tega oddelka. Ali

in koliko je morda zakrivil komandant Szapary, se utegne pozneje poizvedeti.

Iz Banjaluke 10. avgusta. [Izviren dopis.] Poročil vam je sigurno uže telegraf o napadu, katerega so nam privoščile roparske druhali turške, in katerega smo le po mnogih izgubah in s pomočjo srečnega slučajja dobro odbili. Še zdaj, ko pogledam iz okna banjaluskega grada na ravnino, raztezajočo se krog in krog mesta, vidim tu in tam trupla mrtvih sovražnikov, katerih se bodo kmalu lotili uže kavrani in mrhovinarji. To so bili hudi dnevi, katere smo prebili od ure, ko smo izvedeli prihod roparjev, do trenutka, ko smo jih odbili. Zvedelo se je namreč po ogleduhih, da namerava 6000 ustajnikov udariti na Banjaluko, — in lahko si mislite, kakov vtis je napravilo to na nas, ko smo večinoma ranjeni v mestu in je le malo posadke. Telegrafiralo se je po pomoč, — telegrafiralo štiri dni v Gradiško, — a pomoči nij bilo. Poveljnik gm. Samec je uže sam obupal, da pride pomoč, in izdal je za 14. avgust povelje, v katerem pravi: „skleneno je, da se bomo bojevali do zadnjega moža, do zadnje kaplje krvi“. In zjutraj ob petej uri dne 14. avgusta pokazale so se prve turške čete pred Banjaluko. Mi smo bili spravili uže davnej vse, kar se nij moglo bojevati, v grad, — v zlasti pa ranjene. In ko je sovražnik udaril na nas, pričel se je strahovit boj, in sicer poulični boj v mestu. Korak za korakom priborili so si Turki, in mi smo se umikali proti gradu. Turki so zaseli vse, kar je bilo višjih hiš, in v zlasti minarete, in od tod streljali so v grad, kjer so ranjeni ležali. Pri tej priliki bil je ranjen tudi jeden pol-

## Listek.

### Kakó zdravijo toplice.

(Srbski spisal Abukazem. prevél V. Eržén.)

I.

Kazimir Grebenik, pod nadzorstvom svoje matere gospodar špecerijske prodajalnice, je uže prestopil isto mejo, katera loči mladeniška leta od zrelih moških.

A zakaj se nij oženil gospod Kazimir Grebenik?

Stara pesen: on je bil izbirač! A kakšen izbirač! V cvetočej svojej mladosti je modroval tako-le: ako si vzamem lepo ženo, se bode vsak vetrnjak vrtil okolo nje, in neprestano bi me trpinčilo ljubosumje; ako si vzamem bogato, nikdar ne bode zadovoljna, vdala bi se potratnosti, ter jezičila bi brez miru: imetek je moj, svoje trošim! Tako bi bil živ pekel v hiši. Tudi mi ne godi trudoljubiva delavka, da bi v jedno mér búdala, likala, kuhala, strgala krompir, snažila sobo, prevlákala

blazine, krpúcala odeje itd.; to naposled človeku preséda, ker se ne more nikdar z njo pomenkovati. Ne prilegla bi se mi isto tako ne učena ženska, kajti take so svojejglavi modráki, hoteče vse boljše znati od možá, in nij ti moči, da bi kedaj govoril z njimi, kakor je prav, zaupljivo in srčno — meni bi bilo po volji odurno, siromašno in svobodno deklé. S takšno bi ti bilo življenje!

Res, a kje bi se dandenes našlo deklé, katero ima vsa ta svojstva? Zaman bi je iskal z lučjo!

Ako je Kazimir Grebenik po teh svojih načelih našel kakšno osobo ženskega spola, katera se mu je videla dovolj odurna, izvé, da ima 10.000 gld. dote! Ta zatorej nij zanj, ker je imovita. Ako je katera bila še svobodnega srca, je imela napako, biti lepa. Zatorej niti ta nij bila primerna njemu.

Mnogo lepih dnij je tako izbiral in izbiral Kazimir Grebenik, ko mu nekoč pride na um, da ima uže — 40 let!

V tem mu umre mati, ter ostavi svojega

ljubca samotárja. Njega trgovstvo in hišno gospodarstvo je zahtevalo, da se Kazimir — rad ali nerad — oženi.

Kaj mu je storiti? Naposled se odloči, da vzame katero si bodi. Napiše na listke imena vseh znanih mu deklet, in potegne izmej njih listek z imenom: Ljudomile Krepelčeve.

Nu, potrkam pri Ljudomili na „duri nje srcá.“

Posle treh nedelj sta šla uže Kazimir in Ljudomila, mož in žena, pod pazduho se vo-deča, k uju na večerjo. Značajno je, da je Ljudomila držala solnčnik narobe, opirajoča se nanj kakor na palico; a Kazimir je imel v levej roci páličico, katerej je bila cena 40 kr. Po večerji je pušil Kazimir Grebenik iz dol-zega čibuka, pomenkovajoč se z ujem o naj-novejših turških grozodejstvih, a Ljudomila je igrala „domino“.

II.

Zdravje je najdražje blago na svetu. Uže nek star grški modrák imel je to pametno



kovni zdravnik. Dobil je kroglo okolo reber. Oddelki polka Weber držali so se izvrstno, bili so se, kakor junaki. In uže nam je žugalo najhujše, — da sovrag prorine do nas. Boj je trajal uže več ur. Pa najedenkrat udari na naše uho tanjki zvoneči glas razbivšega se šrapnela iz Uhacijskega topa. In za njim še jeden in še jeden. „Živio! to so naši, pomoč je tu!“ zadonelo je v vrstah — in res je bilo. Artilerija naša prišla je iz Gradiške na pomoč. Popisati vam nij moč, kakov vtis napravili so šrapneli na divjaške razbojnike. Kakor bi s koso pomel — palo jih je za vsakim pokom cela gruča, drugi pak so tulili same besnosti in onemogle jeze. Morali so se umakniti, in denes še krije stotine mrtvih pokrajino okolo Banjaluke. A tudi naši imeli so hudo izgubo. Sedem častnikov je mrtvih, sedem ranjenih — in jeden polkovni zdravnik, in okolo 150 mož je ranjenih in mrtvih. A odbili smo sovraga, in upamo, da se ne vrne zopet.

#### Bitka pri Han-Belalovci.

Telegram 18. t. m. naznanil je, da je naša vojska vstaše pri Han-Belalovci sijajno premagala. O tej bitki poroča „N. Fr. Pr.“ tako-le: „Poizvedavanja in ogleduhi so naznanili, da se je v gozdu mej Ovciluko in Han-Belalovcem zbralo več vstaških čet. Gotovo je bilo, da, ako se ne boče sovražnik v zadnjem trenutju zopet odmaknil, boče prišlo zdaj do hudega boja. Po vojnem načrtu šle so naše čete uže 15. t. m. na vse one kraje, od katerih bi drugzega dne najložje pričele boj. 15. zvečer stalo je levo krilo, obstoječe iz brigade Müller, treh bataljonov in jedne hribske baterije, vshodnje pri Briziju. Srednja kolona: 6 bataljonov, jedna gorska baterija in rezerva topov kora pri Busovaci; desno krilo: brigada Vilec, 4 bataljoni in jedna gorska baterija stala je pri Stini. 16. zjutraj jeli smo se naprej pomikati. Koloni desnega in levega krila sti imeli nalog sovražnika prijeti za hrbtom vrh Belalovca, kjer je imel baje svoje glavno utrjenje. Trèni ostali so vsi v Busovaci. Fzm. Filipovič šel je za predstražo srednje kolone. Jedva smo stopili iz Busovace, ko se čuje od Müllerjeve brigade prvi strel iz kanona. Temu je sledilo polurno streljanje iz topov, da bi vstaše prepodili, ki so se v noči 2000 stopinj od Müllerjevega oddelka ob gori postavili.

Ob polu 10. ure dotaknila se je glavna

kolona na kraju, kjer gre cesta čez Kozica potok, sovražnika. Tu se prične tudi dve uri dolga soteska mej gozdom. Stene v tej soteski sicer niso jako strme, a stojijo prav nepravilno, ter ovirajo gibanje vojske in pregled. Predstraži, katerej je ukazoval šef generalnega štaba, obrist Pop, se je kmalu posrečilo v gozd prodr-ti. Vnel se je živahen boj prednjih straž, katerega so se udeleževali srednje kolone 39. bataljon lovcev, dve kompaniji Muroičica in jeden bataljon Müllerjeve brigade.

Mej tem ukazal je fzm. Filipovič 4 kalone jedne lahke baterije topniške rezerve vrh hriba zraven ceste postaviti. Ta pozicija bila je jako ugodna, ker z nje se je moglo lahko celo sovražnikovo nastavljenje do vrh gore pregledati, in deloma tudi streljati. A neizrečeno teško so se topovi gori peljali, ker deloma so morali iti skozi take kraje, da so sovražniki lahko na nje streljali. Točno ob 11. uri nastavila se je na hribu baterija in prvi strel je počil, ko je nastal boj pešev tako krvav, kakoršen je le v odločilnih trenutkih velicega boja. Topništvo naše imelo je vidljiv vspeh. Sovražnik je ponehaval streljati in jel se je nazaj pomikati. Ker je pa kolona levega krila mogla se le polagano naprej pomikati, in od desnega krila nijsmo dobili nikake vesti, ukazal je, fzm. Filipovič, da naj srednja kolona zdaj počaka.

Jeden četrt na 12 čuli smo iz daljave za hrbtom sovražnika gromenje topov; nij se dalo več dvomiti: Vilceva brigada dospela je do svojega cilja. In tako je tudi bilo. Brigada je ob polu 6. ure iz svojega bivaka pri Stini odrinila, in ko je srečno zmogla velike ovire na potu, dospela je ob 1/12 ob podnožju južno od Belalovca ravno tačas, ko je več vstaških čet, nič slabega se nadejaje, svoje kosilo kuhalo. Obrist Vilec nastavl je takoj svojo baterijo, in ukazal na vstaše streljati. Sovražnik, popolnem preplašen, pustil je vse, in bežal je v gozd. Zdaj so pa začeli bežati tudi oni vstaški ki bi imeli svoja utrjenja braniti. Štiri topove, katere so imeli tam nastavljene, so sicer so boj vzeli, ali je gotovo, da so jih morali kje na slabem potu pustiti.

Ko smo ob 3. uri prišli v tabor sovražnika, našli smo tam 20 šotorov, mnogo orožja, veliko streliva in živeža, obleke, vozov, kónj in drugih rečij. Ako bi bila početkom brigada Müllerjeva laglje naprej prodirala, vrženi bi

bili vstaši naravnost na to kolono, in uničeni bi bili popolnem. Vsejedno dobili smo določno moralčno zmago. Čudno je, da smo v tej bitki zgubili le 12 mož, a sovražnik veliko več; ujeli smo tudi 130 vstašev, dobili 2 zastavi in mnogo poljskega orodja.

#### Lahonska agitacija.

V Trstu 18. avg. [Izv. dop.]

11. t. m. bil je v Bologni nov meeting za takozvano „Italia irredenta“. Milanska „Perserveranza“ pa je prinesla v svojej številki 13. t. m. govor profesora Giosuè Carducci na tem meetingu. Dejal je ta mož, da, kljubu vsem sofismom nekaterih tujcev, nikdo ne more več dvomiti, da ne bi Italija imela pravice do Trsta in Tridenta.

Kar se tiče Tridenta, nijmamo ničesar oporekati, kajti akopram menimo, da Avstrija nikdar ne boče tega mesta Italiji odstopila, se ipak ne more dvomiti, ka je po etnografskeje legi to mesto italijansko.

A Trst? Gospod Carducci (najsлавnejši pesnik italijanski novejeje dobe) je bil pred jednim mesecem v Trstu in Kopru. Kaj je iskal, to se ne ve, a toliko je znano, da ga italijanissimi niso iz rok spustili; moral je po takem načinu z mislijo odpotovati, da je Trst istinito italijansko mesto. Tako se pa Trst tudi lahko naredi grško ali celo francosko mesto, ako bi se tujec bavil le mej Grki ali Francozi.

Vidi se pa iz tega, da Italijani nečejo nehati po našem Primorju sezati.

Bodimo pa pravični; vsega niso krivi le Italijani, nego naša vlada sama. Zakaj ta ne pomaga primorskim Slovencem, ako hočejo se ti na taborih in z družimi demonstracijami italijanskim nespoštljivim željam upreti? Resnica je, da se Avstrijskeje nij bati Italije, kajti Novara, Custoza in Vis so še v predobrem spominu. Ako bi se pa vsi Slovenci kot jeden mož vzdignili na Primorskem, ter bi slavno in javno rekli, da je večina dežeje slavjanska, in da o Italiji nečejo ničesa slišati, potem ne bi mogel nikdo več trditi, da sti Trst in Istra italijanski kraji. Česar pa vlada neče storiti, to storimo lahko tudi sami, kajti tudi v našem interesu je, da proti italijanskeje zgrabljivosti protestujemo.

Kakor sem pa v svojem dopisu preje jedenkrat poudarjal, storiti mora v tem domo-

misel, da je boljše človeku biti zdravemu nego bolnemu.

Gospa Ljudomila, katera je v prvem poglavju te pripovesti bila popolnem zdrava in vesela (posebno dokler se še nij omožila), začinja biti v drugem poglavju nekako nevesela in čemerna; nečesa je pogrešala.

Ljubeznajivi nje soprog Kazimir Grebenik se prestraši in pozove najbolj veščega zdravnika na posvèt.

Zdravnik takoj jame preiskavati; pregledal je oči, jezik, slušal kakó utriplje srcó, tipal za žilo, kar vse je gledal dobrodušni Grebenik z veliko bojzajnijo. Zdravnik, okončavši svoje preiskavanje, zmigne z rameni in zmaje z glavo.

Ko je zdravnik še premišljaj, se oglasi Ljudomila, ter reče:

„Menim, gospod, da mi je iti v toplice, sicer —“

„Res, res, takó je, vašej bolezni bi prijaló, da greste v toplice, in to brez zamude!“ odgovori estroumni zdravnik.

„A, v katere toplice, gospod?“ vpraša Kazimir Grebenik, v skrbeh za svojo boljšo zakonsko polovico.

Zdravnik mu učeno odgovori: „Kar se tiče toplic, menim jaz, da vsake pomagajo v takšnej bolezni.“ —

Prejemši zlatnik za sovèt, zdravnik otide, in sedaj se završuje drugo poglavje te pripovesti.

#### III.

Halje, tunike, krila, ogrinjače, ovratniki, šolni, riževa moka, srajce, prti, dišeča olja in vode, ter še petdeset drugih predmetov skla dajo se po gotovem redu v kovčeg — gospa Ljudomila se odpravlja v toplice.

Grebenik je ves potr sedel na naslonjaču ter često opominjal svoje sladke Ljudomile, da česa ne pozabi déti v kovčeg.

„Ali si vzela kakšno brisačo?“

„Skoraj da sem je zabila!“

„Tudi mi vzemi novo marelo. Stara je uže doslužila.“

„Dobro, da sem se spomnila.“

#### IV.

Nekoliko dnij potem je sedela gospa Ljudomila v vagonu prvega reda, potujoča v toplice. Naj gospod Kazimir Grebenik ne misli, da je soprogí dolg čas na železnici! Lep, mlad gospodič — zdi se nam, da je neoženjen odvetnik — je tako prijaznjiv, da jo zabava. Spoznala sta se na potovanju, in zanimiv pogovor se je vnel mej njima. A, kar je še najlepšega: tudi on potuje v iste toplice.

Da hočemo ves njiju pogovor zabeležiti, bi to poglavje precej narastlo. A to nij važno za nas, kajti nij bil govor kneza Bismarka na berolinskem kongresu, zatorej ne treba, da ga č. čitateljem podajemo po stenografičnem zapisniku.

#### V.

Mladi odvetnik se je vsakega dne klanjal gospe Ljudomili v topliškeje dvorani, laskaje se vrteč okolo nje. Ona se je zdravila. Zaradi promembe sta slebrnega dne hodila se izprehajati, in naša gospa Ljudomila se je čutila vedno veselejšo in živahnejšo.



vinskem boji zoper državnega in našega narodnega sovražnika prvi korak duhovščina in učiteljstvo. Ti gospodje imajo sveti nalog, da podučijo ljudstvo, kaj da prav za prav Italijani nameravajo. To nalogo imajo v prvi vrsti duhovni gospodje in učitelji v tržaškem teritoriju in Istri, kjer bode boj z lahonstvom hujši. Ako bomo pa z združenimi močmi in skupnim ciljem pričeli boj, dosegli bomo gotovo tudi zmago. Teh gospodov naj nič ne straši tega velicega programa, vsako priliko naj porabijo, da bodo slovenskemu ljudstvu stvar razjasnili. Dobro vemo, da so naši največji sovražniki Italijani. Nij se dovelj, da isterski lahoni naše rojake z nogami gazijo, hočejo jih tudi od svojih bratov ločiti za veke. Kvišku torej, in pogumno. Začnimo ob pravam času, in zmaga bode naša.

Včeraj zvečer razsvitljeni so bili v čast cesarjevega rojstvenega dneva vsi griči okolo Trsta. Napravili so to Slovenci, da so meščastim lahomom pokazali, da nam je Italija de veta briga. Šetanci na „Corsia Stadion“ o tem nijso ničesa vedeli; ko so pa zagledali kresove, videlo se je na njihovih namrgodenih obrazih, kako jih je to grizlo. To so bili pa le italijanissimi in nekateri krivonosni židovi.

Veličasten bil je razgled v našo luko na predvečer cesarjevega rojstvenega dneva. Točno ob 1/2 9 zasvetili so se vsi tu navzočni Lloydovi parniki v bengaličkem ognju, in na mnogih spuščale so se rakete v zrak. Ob jednom zasvetili so se na kraških gričih kresovi. Najkrasnejši je bil oni na Opčina gori, iz katerega so se videle posebno slavjanske barve. Greta, Kontovelj in drugi kraji bili so tudi razsvitljeni. V Skednju se je pred farovžem zažgal velikansk kres, in godba je svirala cesarsko himno. Od tu svirala je godba skozi celi kraj cesarsko himno in Radeckijev marš. Tisoč in tisoč oseb bilo je v Trstu na „Molo S. Carlo“; mej temi mnogo znanih italijanissimov. Kako so se vsemu temu čudili, kako so se jezili, to misliti more si le oni, kdor jih je opazoval. „Kaj pa vse to pomeni?“ vpraša jeden italijanissimo zraven mene stoječega Dalmatinca. „No, ali ne veste, da je jutri našega cesarja rojstveni dan, — in naši bratje hočejo italijanskim rogoviležem pokazati, ka so lojalni Avstrijci!“ Osupnen pobere jo italijanissimo. Najbolj se je pa čuditi, da so naši vrli kmetje do zadnjega vse tajno naredili, in da lahoni nijso tega ovehali. „Cittadino“ in „Indipendente“, katera časopisa uredujeta dva Italijana,

kakor uže imeni Autonac in Matković svedočiti, — ta dva renegata delata se, kakor da bi ne bila ničesa vedela. No! gospoda bi inače krč stiskal v želodci!

Jednake demonstracije bile so tudi na gričih okolo Kopra in Isole, in lahko se reče, da je bila cela slovanska Primorska razsvitljena. Največje demonstracije godile so se pa ob italijanskej meji: v St. Lucia poleg Soče, St. Florijanu, Kanalu, Tominu itd., vsi ti kraji bili so razsvitljeni. Kresovi so goreli na vseh gričih ob državnej meji proti Italijanskej, povsod so bile narodne zastave razobešene. Iz Kormina in Vidma na italijanskej meji dobil sem telegram, ki poroča, da so se tam demonstracijam jako čudili, in nijso znali, kaj da pomenjajo. Moj prijatelj tam obljubil mi je o stvari pisati, in tudi jaz vam bodem potem poročal. Ako bomo vsako priliko porabili, da bomo poudarjali skupno svojo narodnost, potem bode naš boj z italijanskim elementom gotovo srečen vspeh imel.

Kakor se čuje, osnovala se bode na Primorskem slavjanska zveza deželnih strelcev, katerih bodo trije odseki: jeden v Trstu, drugi v Tominu in tretji v Novem Gradu ali Pazinu. Ta zveza bode imela nalog, da se bodo ljudje vadili v streljanju, ter bodo lahko našej armadi pomagali, ako se bode vojska z Italijo pričela. Misel ta je v resnici patrijotična in je le želeli, da se bode mogla tudi obistiniti. Vsako leto imeli bi deželni strešci svojo svečanost, in pri tej priliki bi se isterski Slovenci bolj spoznali. Čas je da se združimo, ker Italijani ne bodo mirovali, in je dobro, da smo pripravljene, kadar jih bomo sprejeli. Kakor čujem, bode dr. Ivan Ložar, c. kr. gimnazijski vodja v pokoji, mestni magistrat zavolj zadnjih lahonskih demonstracij interpeliral. Videli bomo, kaj bode za Italijo vneti gospod župan na to odgovoril. Italijanske novejšje novine poročajo, da Italija pripravlja svojo armado za vojsko.

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

V Ljubljani 21. avgusta.

Na *Dunaji* bil je 17. t. m. skupni svet obojnih ministerstev, kateremu je predsedoval naš cesar. Navzočni so bili ministerski predsednik knez Auersperg in finančni minister baron Pretis, potem Tisza in Szell. Istega dne bil je tudi vojni svet. Navzočen je bil vojni minister grof Bylandt Rheidt.

je, ker se nij ravnal po svojem načrtu. Da nij Ljudomila iz imovite obitelji, ne vedela bi, kaj so toplice, in da nij lepa, ne bi se bil isti sladkojezični mladi odvetnik utihotapil v njega zakonskega življenja srečo. A skoro stori sklep, da se sam napoti v toplice in se tamkaj prepriča, je-li istina, o čemer mu je pisal prijatelj Damijan Klepetec.

Brzo priredi svoj zveženj, brez tunike in vse druge nepotrebne šare, in tretjega dne dospe v toplice, kjer se zdravi njegova soproga.

Prvo opravilo mu je, da cbišče svojo ženo. Toda, ne najde je doma, in strežaj mu pove, da je gospa Ljudomila Grebenikova odšla na sveži vzduh s svojim gospodom „soprogom“.

V kraj mu pokazan obrne korake svojih nog gospod Kazimir Grebenik, da vidi sam na svoje oči tega proglaščenega namestnika svojega.

Prišedši do neke klopi, zazre on dva človeka, ter spozna glas svoje Ljudomile.

Postoji nekatere hipe, da čuje pogovor.

## Vnanje države.

*Italija* bi poleg naših avstrijskih slovanskih primorskih dežel in Tridenta, rada si osvojila tudi Tunis. Zaradi tega so dogovarjanja z bejem v Tunisu, da bi stopil v zvezo z Italijansko. Ako bi nastala vojna, moral bi bej tuniski Italiji pomagati, in vhod svojih luk zapreti sovražnikovim brodovom. Razmere bile bi mej bejem tuskim in italijansko vlado jednake, kakor so mej angleško in turško vlado na Cpru, akopram bi bil način osvojenja Tunisa drugačen.

*Porta* uvida, da jej vse protivljenje proti Grškej nič ne hasne. Zato bode baje odposlala Mehemed Alija na grško mejo, da bode ogledal, kako se bode nova grška mejna črta postavila.

General Tottleben je 18. t. m. rusko armado v San-Stefano ogledal; bilo je 83 000 mož in 350 kanonov. Pri tej priliki je jeden Turek iz samokresa ustrelil. Precej ugrabljen se je izgovarjal, da je strelil iz patrijotičnega veselja, da bodo Rusi zapustili Turčijo.

*Nemčiji* tudi nij po volji samoglavost in dvojezičnost vlade v Carigradu. Kakor poroča berlinski dopisnik „Daily News“, odposlala je Nemčija nekaj vojnih ladij v grško morje. Nemčija, ki se je tolikanj trudila, da se je v ohranjenje miru kongres v Berlinu sklical, znala bode tudi porto prisiliti, da bode kongresove sklepe točno izvršila.

## Dopisi.

### Iz Prevalj na Koroškem

18. avgusta [Izv. dop.] Včeraj smo slovesno obhajali tukaj rojstni dan našega cesarja. Svečanosti v cerkvi se je udeležil cel občinski zastop, šolska mladež z učiteljem in prav mnogo ljudstva.

Popoludne ob drugi uri pa se je volitev volilnih mož za deželni zbor, katero je okrajni glavar sam vodil, vršila. — Da ja ta skoro popolno protinarodno izpala, je pri tukajšnjih okolščinah čisto naravno, ker o agitaciji od narodne strani niti sluha niti duha nij bilo in zatega delj se tudi največ volilcev iz Št. Danijela in Stroine volitve udeležilo nij. Tem nasproti pa je nemško-uradniška stranka vse svoje privržence na volišče pripeljala. Pa vendar bi bila narodna stranka lahko zmagala. Prvotnih volilcev je 57, jako malo število za našo veliko občino. Od teh se je volitve samo 24 udeležilo. Kje so bili ta dan naši slovenski kmetje? ti nijso vedeli, da je dan volitve? Kedaj se bodo svojih pravic in dolžnostij zavvedli? Tukaj še manjka pođuka in buditeljev narodnega duha in ponosa, tukaj bi bilo plodonosno polje za našo duhovščino. Od učite-

Slušajočemu se mu dozdeva, da je v gledališči in da vidi prizor, kako v ljubezni zatopljena na vrtu šepčeta „Romeo in Julija“.

Mladi odvetnik je z iskrenimi besedami stavljaj svoje „predloge“, in ona jih je vestno sprejemala v zapisnik svojega srca. Namesto kolkov so njima rabili poljubi. A to nij bilo prvič, nego videti je bilo, da sta uže vajena.

Ta hip se prikaže, kakor „deux ex machina“, z resnim in srditim obrazom gospod Kazimir Grebenik, in nekatere minute gledavši zaljublencev, izpregovori z očetovskim glasom mlademu odvetniku:

„Sinko, sinko! Stori, kar koli hočeš, a pametuj moje besede: kadar se bodeš ženil, ne jemlji dekleta zaradi lepote in imetja, kajti prevarjen bodeš. Išči poštenja ter značajnosti, to je največja lepota in najdražje blago!“

Kronika nam ne poroča, jeli še kedaj želela gospa Ljudomila iti v toplice, ali ne.

Gospodu Kazimiru Grebeniku dober prijatelj, Damijan Klepetec, je opazil, da gospa Ljudomila in mladi odvetnik dan za dnevom, kakor dvojica zaljubljenih golobcev, sladko kramoljata ter se za pod pazduho vodita po izprehajališčih. Čudom se je čudil in nij mogel strpeti, temveč prime pero ter živimi barvami nasliče svojemu prijatelju, kar je videl na svoje oči in čul na svoja ušesa. V listu je tudi še opomnil poštenemu gospodu Kazimiru Grebeniku, da mu takšno zdravljenje „nikakor nij po vseči“. Na pismo pritisne marko za deset krajcarjev in je vrže v globino poštno skrinjice.

## VI.

Necega popoludneva stoji gospod Kazimir Grebenik v svojej prodajalnici ter zavija žafran, a gleda ga pismonoše z listom! Prebravši pisanje, takoj izpozna, kakšno vreme je. Pred vsem se spomni svojega nekdanjega načela, da nehče imeti ni lepe ni imovite žene, in žal mu



ljev nij govoriti, ker oni morajo plesati, kakor naš šolski vodja in okrajni nadzornik žvižgata.

Voljeni so 3 kmeti, 3 uradniki, 2 učitelja, 2 trgovca, 1 zidarski mojster in 1 brajavec, zatorej vseh 12.

Jeden ali dva voljenih kmetov bodeta morda za našega poslanca gosp. Einspielerja glasovala, pa še to nij gotovo, ker naši kmetje le preradi za kako prijazno besedo iz ust kakega gospoda svoj narod zatajijo, in proti prepričanju za nasprotno nam stranko delajo in glasujejo.

Kakor ravno slišim, so volitve v junskej dolini bolj narodno izpale, tako, da imamo nadejo, da bodeta naša dva kandidata zmagala. V to Bog pomози.

### Domače stvari.

— (Koncertovala v čitalnici) bodeta denes zvečer igralca na citre Ivan Jobst in Ivan Stelzer. Program je vrlo zanimiv, in bodo slušalci imeli prihko čuti J. Blumlacherja „Janičarski stopaj“.

— (G. lajtnant Polaj našega domačega polka), o katerem so najprej privatna pisma iz Bosne, in po teh nemske in slovenske novine poročale, da je padel v boji pri Jajci 7. t. m., pisal je svojej materi v Sezano pismo, datirano s 14. t. m., da je še živ in zdrav. Hvala Bogu! Lehko si mislimo, kako vesela je bila mati, prejemi to pismo, ker je svojega sina uže mrtvega objokovala. Koliko takih žalostnih prizorov bi bilo lahko prihranjenih ubogim, ki imajo svoje doli v Bosni, a ne vedo, ali so še živi, ali uže mrtvi. Dozdaj naznanjajo samo imena padlih oficirjev, kakor bi se človek še le pri oficirju začel! Koliko trpe uboge kmetske matere, tega nihče ne pomisli. Kedaj uže vendar izvemo imena tudi padlih, ranjenih in pogrešanih prostakov?

— (Lovec Jakob Tipol), 7. lovskega bataljona, ki je bil ranjen pri Čitluku v Hercegovini, umrl je za svojimi težkimi ranami. Tako naznanja „Wiener Ztg.“

— (Naša rojaka) gg. dr. F. Zupanec in dr. A. Lisjak sta oba oddelena k marodnej bolnišnici v Varcarevem (Varkar-Vakuf). To in tudi vest, da dr. Gros nij padel, naznanjamo s tem večjim veseljem, ker se je uže govorica raznesla, da sta ranjena.

— (Dež.) Prehitro smo hvalili toplo in posebno za vinsko trto ugodno vreme meseca avgusta. Zopet je začelo deževati, in bati se je, da se ne bode kmalu zvedrilo.

— (Za ranjence.) Mozirski trg hoče prevzeti dvanajst ranjencev naše okupacijske armade, ter jih brezplačno preskrbeti s hrano in vsem potrebnim.

— (Konji in vozovi za Bosno.) Firma Pongrac v Zagrebu je prevzela vse prevažanje po Bosni za armado. Konje in vozove so zdaj celo tukaj po Kranjskem začeli agentje ali kupovati, ali jih najemati. Kdor hoče s svojim vozom v Bosno, obečajo mu 15 gold. na dan.

— (Iz seje deželnega odbora 10. avgusta.) Deželni odbor je pritril predlogu, da se dverazredna ljudska šola v Velikih Laščah razširi v trirazredno, in da se plača 3. učitelja postavi na 400 gld. — Na dopis za rad posojila iz deželnega ali normalno šolskega zaklada ki ga potrebuje občina šmartinska pri Litiji za popraviljanje podrtih stropov šolske hiše, ki je bila še le pred 1 letom dodelana (!), se deželnemu šolskemu svetu odgovori, da je za tako posojilo treba dovoljenja

deželnega zbora. — Omenilo se je, da vredništva tukajšnjih časnikov tudi zamorejo prejemati darove v podporo rodbin rezervistov in in jih izročati deželnemu odboru.

### Razne vesti.

\* (Ruske prislovice.) Volk je povabil kozo na kosilo, a ta se mu je zahvalila. — Lisica še speča šteje kokoši. — Volku se menjava vsako leto dlaka, a ostane ipak le volk. — Ljubezni, ognja in kašlja se ne more zatajiti. — Skleni prijateljstvo z medvedom, a sekiro drži v roki. — Kdor ima žolč v ustih, temu je vse grenko. — Celo lopove stori kruh in sol ponižne. — Poln želodec je gluh. — Ne lovi dveh zajcev ob jednem, uideta ti oba. — Bogu se nikdar ne mudi, on si je svest svojega cilja. — Vragu zapri vrata pred nosom, prišel ti bode notri skozi okno. — Ne hvali žetve, predno da si jo spravil. — Nij potrebno norcev sejati, vzrastejo uže sami ob sebi. — Z Bogom idi čez morje, brez njega še čez prag ne. — Resnica se v vodi ne vtopi, in ne zgori v ognju. — Jeden neumnež vrže kamen v lužo, a potreba je včasih 7 pametnih ljudi, da ga poberejo. — Materina roka ne zlomi kosti. — Svetovajo radi mnogi, a pomagajo le redki. — Dobra vest je božje oko. — Laži hodijo z gnujilimi nogami. — Kdor laže, tudi krade. — Ako greš ven, moli jedenkrat, ako greš na morje, moli dvakrat, ako se pa hočeš poročiti, moli trikrat.

### Dunajska borza 21. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . . .	62 gld.	35	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . . .	64	55	"
Zlata renta . . . . .	72	65	"
1860 drž. posojilo . . . . .	111	50	"
Akcije narodne banke . . . . .	810	—	"
Kreditne akcije . . . . .	258	80	"
London . . . . .	115	55	"
Napol . . . . .	9	27 1/2	"
C. kr. cekini . . . . .	5	52	"
Srebro . . . . .	100	75	"
Državne marke . . . . .	57	—	"

Wir empfehlen geschäftl. als Bestes und Preiswürdigstes

**Die Regenmäntel, Wagendecken (Plachen), Betteinlagen, Zeltstoffe**

der k. k. pr. Fabrik

**von M. J. Elsinger & Söhne**

in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

(1.9—00)

**Tusci.** 20. avgusta:

Evropa: Wasisch, Hirt iz Gradca. — Genž iz Trsta. — Aichholzer iz Gorice.

Pri Slonnu: Golobčič iz Cirkelji. — Schmidt iz Dunaja. — Wester iz Maribora. — Pintar, Eckel iz Trsta. — Lavrin iz Zagreba.

Pri Malčén: Schedelwy iz Dunaja. — Hein iz Kočevja. — Walter iz Dunaja. — Neumayer iz Traga. — Tavani iz Trsta. — Kalm, Roller iz Dunaja. — Glessenbier, Hoffman iz Trsta.

Pri bavarskem dvoru: Trautman iz Gradca. — Kavčić iz Gorenjskega. — Wasch iz Krškega.

### Trine cene

v Ljubljani 21. avgusta t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 03 kr.; — rož 4 gld. 90 kr.; — ječmen 4 gld. 23 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; — ajda 5 gld. 35 kr.; — prosó 5 gld. 55 kr.; — kornza 6 gld. 40 kr.; krompir 100 kilogramov — gl. — kr.; — fižol hektoliter 8 gl. 50 kr.; masia kilogram — gl. 93 kr.; — mast — gld. 82 kr.; — špeh trisen — gl. 70 kr.; — špeh povojoen — gl. 75 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka liter 7 kr.; — govedina e kilogram 54 kr.; — telatnine 56 kr.; — svinjsko meso 66 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 42 kr.; — slame 1 gold. 42 kr.; — drva urda 4 kv. metrov 5 gold. 50 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Štev. 6232.

(262—3)

## POZIV.

Od c. kr. okrajne sodnije v Litiji se naznanja:

Na prostovoljno prošnjo Edvarda Koblarja v Litiji se bode njegovo zemljišče v gruntih bukvah davkarske občine litijske podvložno številko 28 in 100, h kateremu tudi hiša, v katerej sodnja uraduje, pripada,

dne 23. avgusta 1878

dopoludne ob 9. uri v Litiji posamezno parcelah za skupno izključno ceno 13.000 goldinarjev prodalo.

Prodajalec gospod Edvard Koblar si je pridržal v 3 dneh kup odobriti.

Kupec mora polovico kupne svote takoj, in polovico v jednom mesecu v sodnijske roke plačati.

Dražbeni pogoji leže pri podpisanej sodnji, in jih smé vsakdo pregledati.

C. kr. okrajna sodnja v Litiji, dne 15. avgusta 1878.

### Karel S. Till

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebstij za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebstij za merjevce (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdeljujejo se tudi monogrami na pisemski papir, visitne karte in pisemske zavitke. (158—70)

## Gostilna „pri zaponi“

(zur Schnalle),

ter vrt,

(v Šelenburgovih ulicah, poleg kazine v Ljubljani),

je bila dné 17. t. m. zopet odprta. Priporočamo p. t. domačemu in tujemu občinstvu najtoplejše, da zopet izvolé obiskavati to staro in uže priljubljeno gostilno. Ondi se dobivajo dobra jedila, in Kozlarjeva pivarna skrbi za izvrstno pivo. (261—1)

Prvi, pravi, blagosolni Janez Hoff-ovi sladni preparati imajo varstveno marko, uknjiženo v c. kr. av.-og. državah. (Slika iznajdnika Janez Hoff-a). Sladna kava in moka za otroke 44krat odlikovani. (Ustanovljenuje poslovanja 1847.)

### Bolnim v želodci itd.

C. kr. dvornej fabriki sladnih preparatov c. kr. svéta in dvornemu preskrbljevalcu skoro vseh evropskih vladarjev, gospodu Janezu Hoff-u, lastniku zlatega križca s krono za usluge, vitezu visocih nemških redov itd. itd.

Olaenburg, 15. junija 1878. Vaše Janez Hoff-ovo zdravilno pivo od sladnega ekstrakta ukrepilo je jako mojo mater pri boleznih v želodci.

A. Struck, Donnerschwerstrasse 43.

Behle. Prosim pošljite mi zopet Vaše izvrstne Janez Hoff-ove sladne zdravilne čokolade.

Grad Kunsdorf pri Freiburgu. Vaša Janez Hoff-ova zdravilna čokoladna moka od sladu močno vpljiva na otroke, in kakor sem se tudi preveril, tudi na stare ljudi. Zato vas prosim, da mi pošljete še nekoliko skatlice.

Baron pl. Jacobi-Küst.

Faldenburg. Izvrstna je Vaša Janez Hoff-ova zdravilna čokolada od sladu, kakor tudi tako Vaš Janez Hoff-ov prsni bonbon od sladu. Skoraj čudovito me je oboje mojega zastarelega kašlja ozdravilo. Prosim Vas, da mi še pošljete.

B. pl. Zedlitz-Neukirch.

Nizza. Izvolite mi svoje Janez Hoff-ovega koncentriranega sladnega ekstrakta, ki je svoj dobri vpljiv bolnim na prsni in pljučah dokazal, še nekoliko poslati.

P. Minghetti.

Dobiva se pri lekarju G. Piccoli v Ljubljani.

Prodajalci dobivajo ceneje.

(241—5)

Prvi, pravi, slez odpravljajoči, blagosolni Janez Hoff-ov prsni sladni bonbon je v visujevem papirju, ter je bil v 30letnem obstanku poslovanja 44krat odlikan.